

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Quotidiana Christiani Militis Tessera

Stanyhurst, Guillaume

Coloniæ Agrippinæ, 1710

7. Dies Octobris. Non hominibus tantum sed & rebus persona demenda
est, & reddenda facies sua.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45477

Quis Virtute: Nullus enim esse tam perspicax Intellectus potest, qui vitiis dominantibus non hallucinetur, & in varios errores non prolabatur. Nam de rebus perinde, ut affecti sumus, judicamus. Hinc opinionum portenta, hinc sectarum divortia, hinc Hæreticorum turbulenta dissidia fluxerunt, quæ enim quæque appetebat, sic ad ea præceps amentia ferebatur, ut cum esset flagitiosissima, tamen sancta esse opinaretur, & crederet: nam facile quæ volumus, credimus, nec cupiditatem Rationi, sed Rationem cupiditati parere cogimus. Ergo morum corruptelam, tanta mentis est cæcitas consequuta, ut nefariis sceleribus, non impunitas modò, sed Divinitas sæpè sit tributa: siquidem amorem illum, quo homines turpissimas voluptates inflammato animo concupiscunt, Deum summum Poëta Cæcilius appellavit. Contra, qui sobrii, qui temperantes, qui verecundi, qui casti, prudentissimè loquuntur, latentemque eruunt Veritatem. Ex quo efficitur, ut temperatione corporis valde proficiamus in scientiis, compressis illis partibus, quæ nimio cibo, & portione immoderate exultare, immodiceque jactari solent. Saluber enim, & moderatus cultus, & victus teste Socrate, animi partem illam, quæ mentis, & consilii est, agitat, exsuscitat, erigit. Contra verissimum est illud adagium. *Plenus venter non studet libenter.* Concordat cum illo adagio Poëtæ axioma.

Ebrius atque satur, nunquam bene philosophatur.

7. DIES OCTOBRIS.

Non hominibus tantum sed & rebus persona demenda est, & reddenda facies sua. *Seneca Epist. 24.*

Octob.

Imagi- I.
ratio.

NE erret Intellectus, & cum eo Affectus, ille judicando, hic amando, corrigenda est Imaginatione, quæ dum fingit, & pingit varias, & vanas imagines, creatur multis æterna perniciēs. Imaginatione imponit rebus omnibus larvam, inducit eas velut in theatrum personatas: Sic ut aliter intellectui appareant, quam sunt. Sed juxta monitum tesserae, sive consilium Serenæ, detrahenda est rebus persona, ut eam de facie cognoscamus. Nam personata illa bonitas, quam nostra fabrefecit Imaginatione, delicatissima, & tenuis est, contactu dispergitur, comprehensione diffluit, uterque digitus collabitur, quasi aquam pugno stringeres. Si non tædeat, nec pigeat, ducam te ad fontem ipsissimum omnis, vel quod patimur, vel facimus, mali. Quod verat Deus homini tanquam malum animæ, hoc Dæmon proponit homini, tanquam bonum corporis, ut sic in vetitum sub specie boni tendat, atque ita malus esse contendat. Quod autem jubet Deus homini bonum, hoc Dæmon ei representat ut malum, ut quantum homo averfatur malum, tantum averfetur quod jubet Deus. Hoc est quod luget Isaias. (a) *Va qui dicitis malum, bonum, & bonum malum &c.* Hinc planè omnis origo perditionis: nam sicut perditio est à peccato, ita peccatum ab hac falsa boni, & mali Imaginatione. Vide hic catenatam malorum seriem.

II. Non peccamus nisi voluntate, voluntas non peccat, nisi dum se à bono convertit ad malum, non ita se convertit, nisi ab Intellectu mota, non ita movetur ab Intellectu, nisi ipse Intellectus erret, non errat intellex

(a) Cap. 5.

intellectus, nisi per sensus corrumpatur, non corrumpitur nisi tentatus, non tentatur nisi à concupiscentia inflamat Dæmon, cum illa com-
nos convenit, ut nos circumveniat. Hic potes ostendere hanc malorum catenam trahi ab intellectu rante, inducique in hunc errorem ab imaginatione. Sed unde quædam quæ apprehendimus bona, solum tam magnificè, mulcent tam blandè? Unde perfici perstringimur fulgore? Nihil est nisi videri, est purpurata umbra, intus seletus; & solum compago mortalitatis, & solitum nihil, & rarum deceptionis artificium, quorum animi, & vita putari est; nimirum talis cuique quælibet res apparet, qualem ei imaginatio larvam imposuerit, sit nonnunquam ut deo quidam simillima & eadem cruce premantur, v. g. Propter molestiam: alter excitatoris animi, suam crucem putat esse levem, imò plumeam, alter ab excitatoris gravem, imò plumbeam. Hic res eadem est, sed opinio diversa. Mala nostra ad opinionem nostram aut crescunt, aut decrescunt. Gravia patitur, qui hoc unum jam sibi persuasit, se pati gravia. Hic prudenter imaginationem pluvie assimilant; quæ in terras illapsa, sexcentas ranunculas procreat. Non malè imaginatio Venetorum conspiciis conferatur, quæ turbam è viginti circiter militibus, aspectabilem repræsentant exercitum.

III. Perinde liberæ mentis conceptus imaginando componimus, sicut imponimus rebus nomina, nobis tamen sic imponimus. Placitum humanum fuit hanc vocem *Leo*, fortissimum animal, istam, bonum, sapientissimum nominare, poterat & ex confusione populorum, nomen *Leo* significare timidi-

num, & fugacissimum leporem, vel bardum asinum, sicut nunc animosissimum, & regium animal. Poterat & vocabulum homo, insulsum peponem indicare: communi conventione ita pactum est, non naturâ suâ: pari abutimur libertate conceptibus nostris, & libero, perverso tamen, hominum consensu, opinionem magnitudinis, & pretii tribuimus. Non quæ habent magnitudinem, sed habere volumus. Sic majoris æstimamus aurum, metallum iners humanis usibus, quàm ferrum nobis tam officiosum. Possent, & eadem conventionem gentium, commutari opiniones, & pretia rebus indita: Erraverunt apud nos primi rerum taxatores: elegere ad beatitudinis titulum, quæ sit necesse inquirere, quæque natura, quia veruit, abscondit. Cur in æstimatione auri, relegamus felicitatem ad terræ viscera, subter saxa, & finem, ad Inferorum suburbia? Quomodo ex regione miseriæ efferet se felicitas? Hoc placitum nostrum fuit; placeat mutare, & iniquum rescindere opinionis pactum, & felices inter miseras erimus. Præclare igitur dixit Epictetus. (a) *Homines perturbantur non rebus, sed iis quas de rebus habent opinionibus; verbi causa: Mors non est malum; alioquin etiam & Socrati ita vitium esset, sed opinio de morte, quæ malum eam facit. Cum igitur impedimur, aut distrahimur, non alios culpamus, sed nosmetipsos: hoc est nostras opiniones.* Itaque:

Vanos mitte metus, cupias si vivere latus.

8. DIES OCTOBRIS.

Cor cogitando tenetur in crimine, licet corpus immune videatur ab opere. D. Chrysostomus. De levium peccator. pericul.

I. Quis-

(a) *Enchirid. c. 10.*